

Nepředmětnost – ryzí

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1993](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1993](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 21. 3. 1993
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 21. 3. 1993

Nepředmětnost – ryzí

Nepředmětná je skutečnost, která nemůže být pojata a uchopena jako předmět. To je ovšem negativní výměr, který nechává nedotčenu otázku, proč v tom případě vůbec mluvíme o skutečnosti. Slovo „skutečnost“ poukazuje na významové vztahy ke slovu „skutek“. To můžeme chápat v obou směrech: na jedné straně je skutečností to, k čemu míří a co ovlivňují naše skutky (čímž jsou rozlišeny aktivity, které se skutečnosti vlastně ani nedotknou, od těch, které jsou dostatečně účinné, aby něco se skutečností udělaly, aby ji ovlivnily, pozměnily); na druhé straně pak je skutečností to, co nás ke skutkům vede, co je vyvolává, provokuje, co k nim vyzývá. A to se může zase dít dvojím způsobem a my pak můžeme rozlišit dvojí typ takových „výzev“: buď je skutečností to, co nám je překážkou, co nám klade odpor, který musíme překonávat, abychom dosáhli zamýšlených cílů; anebo to je nepředmětná výzva, která musí být zaslechnuta a vyslechnuta a na kterou je třeba odpovědět. (Detailnější analýza by ukázala, že jde o dvě stránky téhož.) Zatímco předmětná skutečnost je pozůstatkem minulosti, pouhým reliktem toho, co kdysi bylo a už není, reliktem, který je pouze materiálem pro přítomnost a pro budoucnost (někdy ovšem materiálem kladoucím značný odpor, jak řečeno), nepředmětná skutečnost k nám přichází z budoucnosti, tedy z oblasti toho, co ještě není. Přeneseně můžeme mluvit o budoucnosti, která k nám přichází. Důležité je ono „k nám“: ona advenientní (adventivní) povaha „pravé budoucnosti“ není jen obecná, budoucnost nepřichází jen všeobecně, nýbrž strukturuje se ještě ve své nepředmětné, ještě nejsoucí podobě do jednotlivých budoucností konkrétních (konkrescentních) čili pravých jsoucen. „Všeobecná“ budoucnost tak nejenom přichází, ale strukturuje se do adresných výzev, „oslovujících“ v podobě nepředmětných výzev každou bytost, takže nemá jen adventivní či advenientní, nýbrž zároveň provenientní podobu. Nepředmětný proces strukturování přicházející budoucnosti je vždy „přiměřený“ tomu pravému jsoucnu, té bytosti, již je adresován, a to nejen co do její úrovně, ale také co do její situovanosti. Nepředmětné výzvy jsou totiž vždy situační, což znamená, že oslovují každou jednotlivou bytost jako právě ji a v její konkrétní, jedinečné chvíli, v jejím právě aktuálním okamžiku, a to jak co do jejího vnitřního rozpoložení, tak co do rozpoložení věcí (= reliktní minulosti) v jejím okolí, ale vždy z výhledem, perspektivou do (přicházející) budoucnosti.

(Berlín, 930321–2)